

Biologický screening lokality Habartice

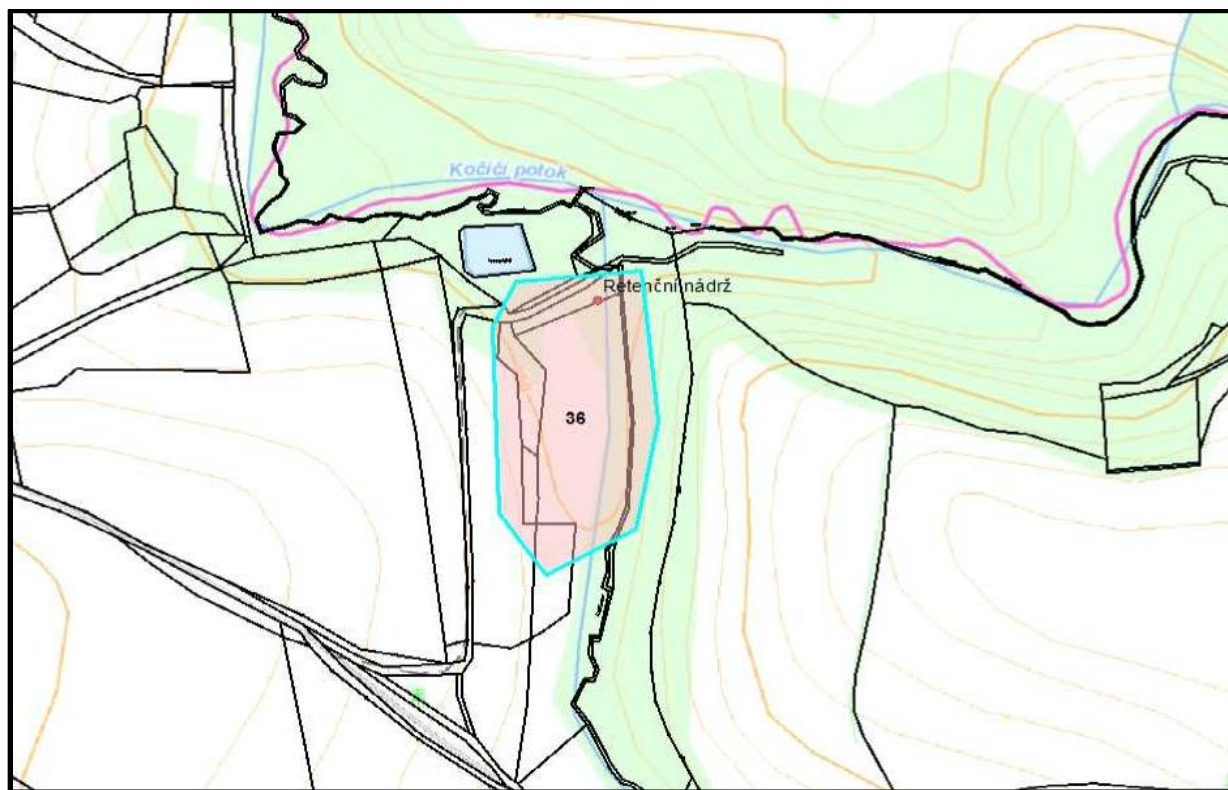

LIST OPATŘENÍ	ID: 36
Název opatření:	Retenční nádrž
Skupina opatření:	suchý průleh
Ochrana před:	přívalovými povodněmi
Ochráněné obce/objekty:	Habartice

Lokalizace: Račí potok

Stručný popis opatření:

Je navržena retenční nádrž pro zadržení vod z Račího potoka a regulace odtoku do Kočičího potoka. V místě je částečně historicky vybudován val, který by bylo potřeba prodloužit.

Výsledky biologického průzkumu

přírodní poměry zájmového území:

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY
A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY

Výpis atributů objektů

Rameanský mokrýš		© AOPK ČR, 2014
nebyl nalezen žádný záznam		

Geomorfologické členění		© Demek J. et al., 2006
1	Soustava	Krkonošsko-jesenická soustava
	Podcelek	
	Celek	Frýdlantská pahorkatina
	Okres	Raspenavská pahorkatina

Karsologické členění - základní		©
1	Karsologická soustava	Českomoravská krasová a pseudokrasová území
	Karsologický celek	Krasová a pseudokrasová území Sudet
	Karsologická jednotka	Krasová a pseudokrasová území Západních Sudet

Karsologické členění - kras		© Hromas J. a kol., 2009
1	Krasová oblast	
	Krasová skupina	
	Regionální kód JESO	

Karsologické členění - pseudokras		©
1	Geomorfologický celek	Frýdlantská pahorkatina
	Geomorfologický podcelek	Raspenavská pahorkatina
	Geomorfologický okres	Raspenavská pahorkatina
	Regionální kód JESO	P1623810

Biogeografické členění - blochora		© Culek M. et al., 2005
1	Blochora	3BN
	Název	Erodivané plošiny na zahlíněných píscích 3. v.s.

Biogeografické členění - bioregion		© Culek M. et al., 2005
1	Kód	1.56
	Název	Žitavský

Biogeografické členění - podprovincie		© Culek M. et al., 2005
1	Kód	1
	Název	hercynská

Klimatická oblast		© Quitt, 1971
1	Kód	MT9
	Název	Mírně teplá oblast

Přírodní lesní oblast		© ÚHUL, 2015
1	Kód	20
	Název	Lužická pahorkatina

Obrázek 1 Základní údaje o přírodních poměrech zdroj: <http://webgis.nature.cz/>

Území spadá do Žitavského bioregionu. Bioregion leží na severní hranici Čech, zabírá geomorfologické celky Žitavskou pánev, Frýdlantskou pahorkatinu a východní část Šluknovské pahorkatiny. Převážná část bioregionu leží v SRN a v Polsku. Plocha bioregionu v ČR je 439 km².

Reliéf má charakter okrajové podhorské sníženiny s mírnými, dlouhými táhlými hřbety a široce rozevřenými úvalovitými údolími se širší nivou na větších tocích (Smědá). Ostře zaříznuté, přitom však max. jen 40 - 80 m hluboké údolní úseky jsou výjimečné, např. na Smědě pod Frýdlantem. Na zhlazení reliéfu a jeho detailním utváření se v pleistocénu výrazně

podílel kontinentální ledovec. Neovulkanity s výjimkou Špičáku (545 m) u Varnsdorfu a Chlumu u Raspenavy se morfologicky nápadněji neprojevují. Skalní útvary jsou vzácné, nejčastější jsou v zaříznutých údolích.

Bioregion je tvořen plochou vrchovinou na žulách a ledovcových sedimentech s pronikou neovulkanitů. Převažuje biota 4., bukového vegetačního stupně. V bioregionu převažuje orná půda, v lesích kulturní bory (borovice je však autochtonní) a smrčiny.

Dle výškové členitosti má reliéf charakter členité pahorkatiny až ploché vrchoviny s členitostí 90 - 220 m. Nejnižším bodem je koryto Smědé na státní hranici - asi 215 m, nejvyšším Hřebenáč u Nového Města pod Smrkem - 566 m. Typická výška bioregionu je 260 - 460 m.

Podnebí je tedy vyrovnané, mírně teplé, vzhledem k nadmořské výšce je však chladné a s bohatými srážkami: Frýdlant (320-350 m n.m.) má 8,2°C při 802 mm srážek, Liberec 7,1°C a 918 mm, Nová Ves u Liberce 7,1°C a 831 mm, Nové Město p.S. (450 m) pod 7°C a přes 1000 mm. Území je plně vystaveno oceánskému západnímu a severozápadnímu proudění, které zde nabíhá na prudce se zdvihající Jizerské hory a Ještěd.

Půdy odpovídají bazemi chudým substrátům a vlhkému podnebí: na hlubších těžších hlinitých substrátech jsou to primární pseudogleje, místy se zde na sprašových hlínách vyvinuly i pseudoglejové luvizemě a luvizemní hnědozemě.

Hydrologie:

Bulovský potok – pravý přítok Smědé s pramenem jihovýchodně od Bulovky (nadm.v. 432 m n.m.) a ústím ve Višňové (nadm.v. 225 m). Plocha povodí činí 40 km² a délka toku 13 km, protéká většinou lesní krajinou a krajinou s rozptýlenou zástavbou. Kvalita vody je téměř v celém toku pstruhová.

Arnoltický potok – pramení jihovýchodně od Bulovky na úpatí kopce Vyhlídka, při křížení silnic I/13 a III/2914 se vlévá do Bulovského potoka.

Území není vymezeno jako CHOPAV ani jako zranitelná oblast z hlediska dusičnanů.

potenciální a současný stav krajiny:

Potenciální vegetace je řazena do acidofilních doubrav, dubohabrových hájů a bikových bučin. Území má poměrně nízkou biodiverzitu, což souvisí s nevýrazným reliéfem a relativně oceánským podnebím, hojné jsou subatlantské a demontánní druhy. V rámci Čech se zde nejsilněji projevuje vliv Severoněmecké nížiny a objevují se i prvky polonské.

- Přirozená potenciální vegetace je tvořena v nižších částech (podle charakteru podkladu) acidofilními doubravami (*Genisto germanicae-Quercion*) nebo dubohabřinami.
- Háje výše přecházejí v acidofilní bučiny (*Luzulo-Fagetum*), na neovulkanitech i v květnaté bučiny (*Melico-Fagetum*).
- Podél vodních toků jsou luhy - *Stellario-Alnetum glutinosae*, *Carici remotae-Fraxinetum*, ze severu (z Lužice) sem přesahuje i *Carici-Quercetum*.

- Přirozená náhradní vegetace na vlhkých loukách náleží svazu *Calthion* (v nedávné minulosti zanikly poslední ukázky dříve velmi typické asociace *Crepidi-Juncetum acutiflori*) a svazu *Caricion fuscae*.

Flóra bioregionu je dost chudá, objevují se v ní typické hercynské druhy. Mezní prvky jsou dosti řídké, exklávní chybějí. Výrazné je zastoupení subatlantských druhů. Roste zde např. svízel horský (*Galium saxatile*), mokřýš vstřícnicolistý (*Chrysosplenium oppositifolium*), nepatrlec drobnoplodý (*Aphanes inexpectans*), nahoprutka písečná (*Teesdalia nudicaulis*), bělolístka nejmenší (*Logfia minima*) a trávnička obecná (*Armeria vulgaris*).

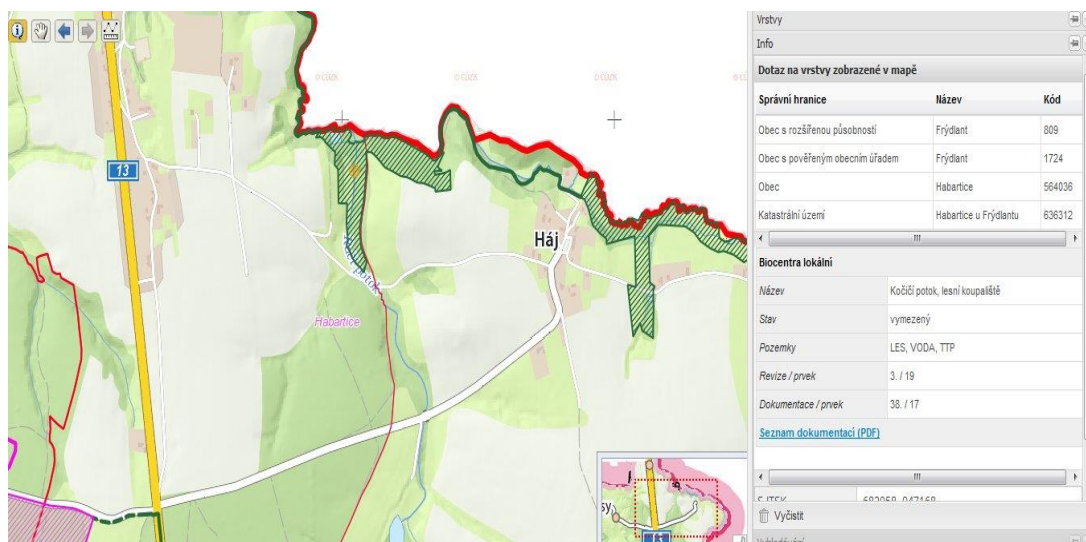
Charakteristickým jevem je sestupování některých demontánních druhů do nižších poloh, což souvisí s blízkostí hor a relativně chladným a velmi vlhkým klimatem. K nim náleží kokořík přeslenatý (*Polygonatum verticillatum*), sedmikvítek evropský (*Trientalis europaea*), třtina chloupkatá (*Calamagrostis villosa*), žlutůcha orlíčkolistá (*Thalictrum aquilegifolium*), pérnatec horský (*Lastrea limbosperma*) a žebrovice různolistá (*Blechnum spicant*). K význačným druhům dále patří žebratka bahenní (*Hottonia palustris*), úpor trojmužný (*Elatine triandra*), drobyšek nejmenší (*Centunculus minimus*), v minulosti i žabníček vzplývavý (*Luronium natans*), zepar nejmenší (*Sparganium minimum*) a ďáblík bahenní (*Callapalustris*).

V bioregionu je zastoupena ochuzená hercynská fauna zkulturnělé krajiny postižené navíc silnými imisemi. Ve složení fauny se projevují západní vlivy (ježek západní) v nižších polohách i vlivy polonské podprovincie (myšice temnopásá). V chladných čistých tůních a na rybnících se vyskytuje vážka jasnoskvrnná. Tekoucí vody patří do pstruhového pásma, Lužická Nisa a Smědá do lipanového až parmového pásma.

Významné druhy - Savci: ježek západní (*Erinaceus europaeus*), myšice temnopásá (*Apodemus agrarius*). Obojživelníci: mlok skvrnitý (*Salamandra salamandra*). Měkkýši: páskovka hajní (*Cepaea nemoralis*). Hmyz: vážka jasnoskvrnná (*Leucorrhinia pectoralis*).

ochrana přírody a krajiny:

V této lokalitě se nenachází žádné zvláště chráněné území. Vyskytuje se zde lokální biocentrum.

Obrázek 2 Lokální biocentrum a biokoridor v místě záměru poldru (zdroj: KÚLK)

Popis lokality:

Na pravém břehu potoka (při pohledu po proudu) byl v minulosti vybudován val, který je v současné době porostlý náletovými křovinami nebo již vzrostlými dřevinami. Levé břehy potoka přecházejí ve vlhkou nivu, která je ve střední části napájena odkloněnou vodotečí potoka a mění se v mokřad se skřípinami (viz. fotodokumentace).

Metodika

Pro vyhodnocení ekologického stavu dané lokality byly využity tyto postupy:

- Analýza lokality dle nálezové databáze AOPK ČR
- Průzkum lokality minimálně 3 návštěvy v průběhu července 2015
- Jiné zdroje informací – literatura, studie, web
- Celkové vyhodnocení dané lokality s identifikací významných prvků a případných vlivů dané výstavby na místní rostliny, živočichy a krajinu

Průzkum všech vymezených lokalit byl proveden v červenci a na začátku srpna 2015. Z tohoto důvodu nejsou v některých lokalitách zachyceny kompletní druhy bezobratlých z jarního aspektu, hnízdní společenstva ptáků nebo místa rozmnožování obojživelníků. Nicméně autoři na většině míst nebo v jejich částech působili i v minulých letech a údaje z těchto pozorování do této zprávy zahrnuli.

Vzhledem k termínu zadání byly na každé lokalitě provedeny 1 – 3 návštěvy. Byl zjišťován výskyt všech rostlin, bezobratlých a obratlovců vázaných přímo na lokalitu. Ryby byly sledovány vizuálně a pomocí odlovu sítkou, mihule prohledáváním vhodných míst se sedimenty. Obojživelníci byli zjišťováni prohlížením a prolovem míst vhodných k rozmnožování a při pochůzkách lokalitami. Plazi byli zjišťováni prohlížením míst vhodných ke slunění a při pochůzkách lokalitami. Ptáci byli sledováni vizuálně a akusticky, důraz byl kladen především na druhy vázané na vodní biotop. Savci byli zjišťováni podle pobytových stop. Údaje o obojživelnících, plazech a ptácích byly doplněny známými údaji z minulých let (v případě údajů starších 3 let, jsou uvedeny jen významné a s poznámkou, že údaj je starší).

Nálezová databáze

V nálezové databázi AOPK ČR bylo v zájmové lokalitě a okolí nalezeno a evidováno celkem 28 druhů. Z těchto dříve zjištěných druhů patří 4 mezi zákonem chráněné. Jedná se ovšem o velmi staré nálezy, které dnes nemusí korespondovat ze stavem dnešního biotopu v okolí Račího potoka. Z těchto důvodů je třeba brát údaje o chráněných i ostatních druzích velmi orientačně. Přesto byl průzkum zaměřen na případnou existenci druhů zjištěných v nejbližším okolí.

botanika

Latinský název	český	rok	§ 395/1992
Valeriana excelsa	kozlík výběžkatý přechodný	2007	
Centaurea cyanus	chrpa modrá	2004	

motýli

Latinský název	český	rok	§ 395/1992
Pieris napi	Bělásek řepkový	2007	
Inachis io	Babočka paví oko	2007	
Aphantopus hyperanthus	Okáč prosíčkový	2007	
Pieris rapae	Bělásek řepový	2007	

Colias crocea	žlutásek čilimníkový	2010	
---------------	----------------------	------	--

obojživelníci a plazi

Latinský název	český	rok	§ 395/1992
Triturus vulgaris	čolek obecný	1974	SO
Vipera berus	zmije obecná	1997	KO

ptáci

Latinský název	český	rok	§ 395/1992
Circus cyaneus	moták pilich	1995	O

savci

Latinský název	český	rok	§ 395/1992
Mustela erminea	lasice hranostaj	1992	
Sus scrofa	prase divoké	1991	
Ondatra zibethicus	ondatra pižmová	1991	
Martes martes	kuna lesní	1992	
Martes foina	kuna skalní	1992	
Lepus europaeus	zajíc polní	1991	
Mustela putorius	tchoř tmavý	1992	
Ondatra zibethicus	ondatra pižmová	1991	
Muscardinus avellanarius	plšík lískový	2011	
Mustela putorius	tchoř tmavý	1992	
Capreolus capreolus	srnec obecný	1991	
Neovison vison	norek americký	1992	
Meles meles	jezevec lesní	1992	
Lutra lutra	Vydra říční	1991,1992	SO
Mustela nivalis	lasice kolčava	1991	
Cervus elaphus	jelen lesní	1992	
Vulpes vulpes	liška obecná	1992	
Nyctereutes procyonoides	psík mývalovitý	2004	

botanický průzkum,

Na pravém břehu potoka (při pohledu po proudu) byl v minulosti vybudován val, který je v současné době porostlý náletovými křovinami nebo již vzrostlými dřevinami. Levé břehy potoka přecházejí ve vlhkou nivu, která je ve střední části napájena odkloněnou vodotečí potoka a mění se v mokřad se skřípinami. V těchto místech se nachází i několik drobných vodních ploch. Niva se směrem po proudu opět mění opět ve vlhkou louku s nálety dřevin, především olše lepkavé. Na opačnou stranu mokřadu (tj. proti proudu) navazuje vlhká louka s dominujícími kopřivami (obr. 5). Lesní porost pokrývající svahy nalevo od potoka zasahuje i na oba břehy potoka, který je proto téměř celý zastíněný.

Břehovou vegetaci tvoří převážně potoční ptačincová olšina (*Stellario nemorum* - *Alnetum glutinosae*). Jedná se o periodicky nebo epizodicky zaplavované lužní lesy vázané na glejové půdy v úzkých a hlubších údolích v pahorkatinném stupni, vzácně v nejnižších polohách podhorského stupně. Nejvyšší stálosti a dominance dosahuje bez černý (*Sambucus nigra*), časté, ne však dominantní, bývají javor klen (*Acer pseudo-platanus*), líska obecná (*Corylus avellana*) a střemcha hroznovitá (*Padus avium*). Ve složení bylinného patra převládají nitrofilní a hygrofilní druhy. S vysokou stálostí se objevuje ptačinec velkokvětý (*Stellaria holostea* -diferenciální druh společenstva) a dále kostřava obrovská (*Festuca gigantea*), orsej jarní (*Ranunculus ficaria*), čistec lesní (*Stachys sylvatica*), plicník lékařský tmavý (*Pulmonaria obscura*), pryskyřník kosmatý (*Ranunculus lanuginosus*), netýkavka nedůtklivá (*Impatiens noli-tangere*), hluchavka pitulník (*Galeobdolon luteum*), kakost smrdutý (*Geranium robertianum*), kuklík městský (*Geum urbanum*), šťavel kyselý (*Oxalis acetosella*), sasanka hajní (*Anemone nemorosa*), bršlice kozí noha (*Aegopodium podagraria*) a kopřiva

dvoudomá (*Urtica dioica*) (poslední dva druhy jsou nejčastějšími dominantami letního aspektu). Lokalita je bez výskytu zvláště chráněných druhů rostlin.

zoologický průzkum,

bezobratlí

Tato lokalita je vhodná pro hmyz vázaný na mokřady a drobné vodní plochy. Nelze ale pravděpodobně očekávat výskyt zvláště chráněných druhů vážek ani brouků, protože vodní plochy jsou převážně zastíněné a jen omezeného rozsahu. Výskyt zvláště chráněných druhů motýlů (modrásků) rovněž není pravděpodobný, protože se nepodařilo nalézt jejich živné rostliny. Nicméně jedná se o území druhově bohaté, a proto by tento mokřad situovaný ve střední části nivy, měl být ušetřen jakýchkoli negativních zásahů při výstavbě retenční nádrže. Je to nejcennější část lokality.

obratlovci

Račí potok zcela vyschlý, tedy bez ryb. Z ptáků zjištěni běžné druhy lesů a otevřené krajiny.

Přehled zjištěných druhů na lokalitě ID 36

druh	druh	Vyhl. 395	ČS
ještěrka obecná	<i>Lacerta agilis</i>	SO	NT
skokan hnědý	<i>Rana temporaria</i>		
užovka obojková	<i>Natrix natrix</i>	O	LC
střízlík obecný	<i>Troglodytes troglodytes</i>		
červenka obecná	<i>Erithacus rubecula</i>		
konipas horský	<i>Motacilla cinerea</i>		
kos černý	<i>Turdus merula</i>		
bramborníček hnědý	<i>Saxicola rubetra</i>	O	LC
pěnice hnědokřídla	<i>Sylvia communis</i>		
pěnice černohlavá	<i>Sylvia atricapilla</i>		
budníček menší	<i>Phylloscopus collybita</i>		
tůhýk obecný	<i>Lanius collurio</i>	O	NT
pěnkava obecná	<i>Fringilla coelebs</i>		
strnad obecný	<i>Emberiza citrinella</i>		

Obrázek 3 skokan hnědý na lokalitě Račí potok

shrnutí přírodovědného průzkumu,

skupina	Předpokládaný vliv	Komentář
Botanika	NE	Z pohledu zásahu do vegetace není předpoklad většího negativního zásahu do místní vegetace.
Bezobratlí	NE	Přesto pro biodiverzitu bezobratlých je vhodné zachovat nebo revitalizovat drobné vodní plochy v místě zátopy
Obratlovci	ANO - dočasný a mírný	Lze očekávat minimální a dočasný vliv při výstavbě poldru. Hnízdní a rozmnožovací podmínky pro přítomné druhy obratlovců jsou dostatečné.
Zásah do biotopu	ANO - mírný	Lokální biocentrum a biokoridor bude mírně ovlivněný. Ekologická hodnota současného biocentra dnes není vysoká. Tůň jsou zarostlé a luční a mokřadní porosty nejsou příliš druhově pestré. Poldr bude povětšinou doby suchý, takže nedojde k migrační bariéře.

Výstupy: doporučení a opatření

kategorie	komentář
aspekt krajinného rázu	Ačkoliv výška hráze není uváděná nelze vzhledem k předpokládanému objemu předpokládat narušení krajinného rázu. Pokud bude hráz řešena jako sypaná a zatravněná, aspekt krajinného rázu nebude narušen. Údolí je zvlněné a poměrně dobře kryté před exponovanými místy.
nejvýznamnější předmět ochrany	Drobné vodní plochy
identifikace potřebných hodnocení	Míra vlivu na dané chráněné druhy může být zanedbatelná. Je ovšem jistější zpracovat biologické hodnocení zejména kvůli ZCHD ptáků a případným druhům obojživelníků.
identifikace povolení z hlediska ochrany přírody a krajiny	<p>Pokud biologické hodnocení prokáže výraznější vliv na dané ZCHD bude zapotřebí zabezpečit povolení výjimky ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění.</p> <p>K zásahu do VKP vodní tok, údolní niva a les (§ 4) bude zapotřebí souhlasného stanoviska orgánu ochrany přírody.</p> <p>Povolení ke kácení dřevin rostoucích mimo les (§ 8) od příslušného orgánu ochrany přírody.</p>
kompenzační opatření	Doporučujeme přírodní úpravy v zátopě poldru - vytvoření několika periodických tůní v zátopě a výsadbu roztroušené zeleně

Závěrečné resumé:

Plánovaný záměr je v dané lokalitě realizovatelný. Vlivy na přírodu a krajinu nejsou významné. Doporučujeme ekologické úpravy zátopy, zatravněný povrch hráze a výsadbu roztroušené zeleně.

Fotodokumentace

